REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 46 Braşov, Miercuri 28 Februarie (13 Martie) 1907.

Atacul foilor maghiare.

Am văzut cu câtă răutate foile maghiare combat atitudinea archiereilor români în chestiunea şcolară şi cât de mult sunt iritate şi neliniştite văzând adânca nemulţămire ce a cuprins toate păturile poporului nostru în faţa nouălor uneltiri ale guvernului în contra existenţei noastre naţionale.

Prea bine cunoaştem tactica şi modul de gândire al pressei adversare în combaterea nizuinţelor noastre legitime. N'ar fi de lipsă deci să mai revenim asupra lor după ce şi aşa nu ne ofer în fond ceva nou. Totuşi pentru caracterizarea momentului psihologic în această atitudine, ţinem a ne ocupa azi puţin de veninoasele expectorări cu care foile şoviniste întâmpină mişcarea de protestare în sânul poporului nostru.

Indemn la aceasta ne dă cu deosebire un articol apărut înainte cu două zile în „Pesti Hirlap“, din care se reoglindează toată frământarea sufletească, toate intenţiunile, planurile şi toată vrăşmăşia ce o nutresc şoviniştii maghiari faţă cu desvoltarea poporului nostru.

Una din obiecţiunile principale, cu carî adversarii noştri vor să resfrângă argumentele, ce le aducem noi în apărarea învăţământului nostru ameninţat, este, că învăţarea limbei maghiare, care se forţează tot mai tare, ar fi numai spre avantagiu poporului nostru, căcî această limbă este totodată şi limba statului, şi cunoaşterea ei este decî necesară pentru fie-care cetăţean. Auzindu-i cum vorbesc ai crede, că ei serios şi sincer ţintesc ca, ridicându-ne prin maghiarizare la nivelul culturei lor, să putem beneficia egal şi pe o treaptă cu ei de toate avantagiele vieţei de stat.

Nimic mai greşit decât a presupune aşa ceva. Maghiarizatorii la toate se gândesc numai la aceea nu de a da popoarelor nemaghiare mijlocul să poată înainta. Dacă aceasta ar fi ţinta lor, ei ar procede cu mai mare băgare de samă şi conştienţiositate chiar în luarea măsurilor pentru lăţirea limbei maghiare. Dar nu e aşa. Alta, cu totul alta e ţânta lor. Şi aceasta se poate vedea clar şi limpede şi din espuneriie, mersul ideilor şi isbucnirile nesăbuite şi pătimaşe ale amintitei foi şoviniste.

„Pesti Hirlap“ îşi începe articolul despre „şcoalele poporale şi naţionalităţi“ cu axioma: „A cui e şcoala, a aceluia e viitorul“, pe care o esplică în modul următor: Prin legi şi instituţiuni sociale nu se pot străforma popoarele, naţiunile. Aceasta se poate ajunge numai prin şcoală. Sufletul poporului însă e totdeauna conservativ. Cel ce prin urmare vrea să schimbe sentimentul şi modul de gândire al poporului trebue să înceapă munca sa din frageda etate a copilului. Numai aşa el va putea forma sufletul poporului în ori-ce direcţiune. Zice că şi guvernele ungureşti s'au condus de acest principiu pedagogic.

Aici foaia maghiară dă pe faţă că măsurile şcolare au de scop a imprima popoarelor nemaghiare alte sentimente şi altă cugetare. Vreau să se facă stăpâni pe sufletul poporului nostru, vreau să-l modifice. Pentru ce? când ştiut este, că acest popor cu sufletul lui a fost prin veacuri cel mai credincios şi tare scut al patriei? Aceasta însă e numai teoria maghiarizărei, pracsa e cu totul alta. In pracsă acţiunea de înfluinţare asupra sufletului poporului nu tinde la alta, decât de al înstrăina de conducătorii săi fireşti şi de a împedeca desvoltarea lui, căci foarte bine ştiu ce-i dela cârmă că înainte de avantagiul de a învăţa limba maghiară merge desavantagiul cauzat de măsurile coercitive de a nu învăţa nimic cum se cade şi de a rămânea deci cu desăvârşire înapoiat.

Ca să despartă pe popor de conducătorii săi fireşti adversarii se folosesc de două mijloace. Intâiu îi suspiţionează şi acuză, că tot ceea ce fac derivă din motive murdare, egoiste, că abuzează de bunele sentimente ale poporului şi nutresc în sînul lui tendinţele de separare de rassă şi religionară. Al doilea îi acuză că pentru a putea să-şi conserve propria influinţă asupra poporului, lucrativă pentru ei, agită şi vreau să împiedece în ori ce chip ca poporul să înveţe, să scrie şi să vorbească ungureşte. Căci de va învăţa atunci ar fi vai de aceşti conducători preoţi, advocaţi, dascăli, neguţători, etc. „fiindcă poporul s'ar putea convinge că naţiunea maghiară şi guvernul maghiar nu sunt inimicii naţionalităţilor, cum învaţă pe popor agitatorii cari îl nebunesc cu asemeni minciuni“.

In modul şi direcţiunea aceasta îşi desfăşură „Pesti Hirlap“ părerile sale asupra „agitatorilor“, pe cari în cauza de faţă şcolară cu părere de rău îi vede sprijiniţi de episcopii naţionalităţilor, cari „se sfătuesc, protestează şi după aceea, urmând vechiul lor obiceiu, merg la Viena ca să calomnieze şi să se plângă“.

Aşadar ţinta măsurilor luate contra şcoalelor noastre e clară. Ea urmăreşte desbinarea poporului şi totala paralizare a desvoltărei lui prielnice. In aceasta se concentrează toată „înţelepciunea pedagogică“ a ocârmuitorilor de azi, cari merg înainte cu *divide et impera* al absolutismului nemţesc.

Dar am făcut foaiei numite şoviniste, ocupându-ne de articolul ei, o cinste pe care n'a meritat-o. Din contră merită s'o înfierăm pentru infamia, ce-o comite în acelaş articol („Pesti Hirlap“ dela 9 Martie), nefiindu-i de ajuns de-a învinui pe conducătorii fireşti ai naţionalităţilor, că lucrează numai din pur egoism personal, şi scriind: „Deputatul naţionalist, advocatul, medicul, popa, neguţătorul, meseriaşul, cărciumarul, funcţionarul comitatens sau comunal alungat din postul său şi alţi derbedei flămânzi (ehenkorász naplopó), cari trăesc de pe spinarea şi din averea naţionalităţilor toţi: s'au speriat din cauza proiectului ministrului de culte etc.“ . . .

Limbagiul acesta infam dovedeşte mai viu şi mai lămurit ca ori-şi-ce reaua credinţă a celor ce-l întrebuinţează şi totodată siguranţa ce-o au că nimeni nu-i va trage la răspundere pentru această temerară calumniare şi aţiţare.

Dac'ar fi ceva de reformat prin instrucţie şi cultură, atunci ar fi de reformat sufletul acestor şovinişti pătimaşi, dacă mai poate fi vorba la ei de suflet.

Adunarea dela Blaj.

(V N) Se deschide de d l advocat Dr. *Nestor* la oarele $11^1/_4$. Cu cuvinte însufleţite şi încălzitoare de suflet vorbeşte către cele 3 mii de Românî, strânşi în piaţa Blajului.

Urmează la cuvânt Dr. *Sânpălean.* Aduce laudă preoţilor, carî îşi pricep chemarea şi luptă cu străduinţă pentru luminarea poporului. Accentuează în general drepturile, ce se cuvin poporului. »Legea firii, când îţî pune sarcina în mână, îţî pune şi dreptul, care-i mai tare decât cea mai fioroasă sabie« — zice dânsul între aclamaţiunile demonstrative ale adunării. Indeamnă pe popor la muncă. »Munciţî pentru drepturî, pentru-că nimănui, care doarme, nu i-se cuvin drepturî«, accentuează dânsul. Vorbirea şi-a terminat'o între aplauzele şi aclamaţiunile sgomotoase ale mulţimii.

D-l Aurel *Ciato* vorbeşte cu avânt despre libertatea pressei. Condamnă cu tărie goanele neîndurate, carî s'au pornit în contra foilor noastre şi isbucneşte cu îndreptăţire în contra despotismului, ce se exercită faţă de patria noastră şi în contra libertăţii cuvântului.

...»Că nu-i tot una, leu să morî, ori câne 'nlănţuit« închee vorbirea d-lui A. Ciato.

Urmează învăţatul canonic Dr. *A. Bunea.*

Combate proiectul lui Apponyi.

»Câmpiile Lombardiei s'au albit de oase, Dunărea s'a înroşit de sânge şi toate paginile istoriei sunt pline de faptele măreţe şi de luptele aprinse, pe carî le-au purtat Românii dintre Carpaţî şi Tisa pentru mărirea tronului şi a ţării. Decî drept avem, ca să cerem dela regele nostru să poruncească stăpânirii, să scoaţă din casa ţarii legile stricăcioase (o voce din popor: »ţipe-le afară!«) limbii, credinţii şi bisericii noastre. In decursul veacurilor ne au luat *tot* popoarele pribege, carî s'au strecurat prin ţara asta, i-au prădat tot (o voce: »tot«) poporului nostru, dar i-a rămas limba şi credinţa şi păstrându-le pe acestea a rămas poporul român (vocî: »trăiască naţia românească!« Aplauze prelungite şi aclamaţiunî sgomotoase). Limba românească nu s'a păstrat decât la vatra părintească, în cântecul şi 'n doina noastră.. Povoiul popoarelor sălbatice a trecut... (o voce: »trecut! s'ajute Dumnezeu!«) şi noi am început a ne închega mai întâi în bisericî şi astăzî iată, că suntem un popor, de care nu-şî pot bate joc alţii (o voce: »Românî să fim! aplauze şi strigăte de »trăiască« prelungite). Avem scoale cam trei mii patru sute făcute toate din truda şi vrednicia noastră (o voce din popor: »Să trăiască întru mulţî anî!«) Şcolile româneştî sunt ale voastre şi ştim, că voi nu le veţî da (vocî: »Nu le dăm!« demonstrărî, strigăte aprinse: »nu le dăm!«) Eu vorbesc din sufletul vostru şi ştiu, că voi nu voiţî, ca şcolile, pe carî voi le-aţî făcut, să nu rămână tot ale voastre (vocî: »ale noastre or rămânea!«, »de bună samă nu le-om da!«) Ne-am dat sângele şi ni-l dăm ş'acum pentru tron (vocî: »îl dăm şi legea nu ne-o lăsăm!«) decî avem drept să cerem dela împăratul şi regele nostru ca să ia legile lui Apponyi din dietă (vocî: »Jos cu legile lui Apponyi!«, »până murim, nu ne lăsăm«, »trăiască naţia românească!«, strigăte sgomotoase, protestărî agitate; nişte porumbei sboară veselî pe deasupra capului d-nului Bunea!) Ministrul n'are dreptul, să ne dea el cărţile, din carî să învăţăm, n'are drept să denumească pe învăţătorii noştri (vocî: n'are dirept!«), asta se ţine de noi. Cerem dreptate (vocî aprinse: »Dreptate vrem!«) Noi ne împlinim datoria faţă de tron şi ţară, decî drept avem să cerem, să ne lase, ca să trăim ca Românî (vocî: »trăiască Românii!«) Un popor, care şî-a băgat limba sa şi în altar, trebue să rămână pe vecî (vocî: »In vecî trăiască naţia românescă!«) datorî suntem să ne iubim limba şi legea şi să nu lăsăm să ni se schimbe (vocî: »Nu lăsăm odată cu capul!«) Noi, carî slujim pe regele (vocî: »trăiască regele!«) şi ţara cu credinţă, suntem vrednicî, putem cere, ca proiectul lui Apponyi să fie retras«.

Aplauze prelungite urmează vorbirei d-lui Bunea, protestărî înfocate fac să răsune piaţa Blajului, care de atâtea orî a fost martoră a inteţitelor proteste, pe carî le a ridicat graiul neamului românesc în contra volniciilor stăpânirii.

D-l *Roşian* accentuează şi dânsul cu însufleţirea, care-l caracterizează, dragostea faţă de neam, limbă, biserică şi lupta îndreptăţită pentru libertate, egalitate şi dreptate. »Părintele are dreptul să-şî crească copilul cum vrea şi statul n'are dreptul să se amestece la vatra părintească.. După Vinerea mare, urmează Paştile... Din crucea lui Cristos a răsărit dreptul popoarelor...« Sunt cuvintele însufleţite, carî fac să tremure de însufleţire inimile ascultătorilor.

Tot d-l Roşian ceteşte şi proiectul de resoluţiune, care se primeşte cu însufleţire.

D-l *Pop* ceteşte o telegramă a fruntaşilor din Ludoş, în care îşî exprimă via aderinţă la conclusul acestei adunărî.

La ora unu d-l preşedinte închide şedinţa în mijlocul aclamaţiunilor sgomotoase ale celor trei mii de ascultătorî.

Proiectul de rezoluţiune

primit de adunarea poporală din Blaj.

Românii din cercurile electorale: *Aiud, Vinţul de jos, Dicio-Sân-Mărtin* şi *Uioara* întruniţi în adunarea poporală ţinută în piaţa Blajului, Duminecă la 10 Martie 1907, după ce au discutat chestiunea sufragiului universal şi a libertăţii de pressă, precum şi proiectul despre raporturile de drept ale şcoalelor poporale primare, ce nu au caracter de stat, şi despre lefile învăţătorilor dela şcoalele comunale şi confesionale, au adus următoarea

Hotărâre:

I.) Adunarea poporală cere şi pretinde dela toţi factorii constituţionali ai Ungariei, ca conform mesagiului de tron al Majestăţii Sale imperiale şi regeşti apostolice, cu care s'a deschis dieta din 1906, să se introducă fără amânare şi în Ţara Ungurească votul universal şi secret. Cercurile electorale să se rotunzească astfel, încât toate popoarele Ungariei să-şi poată validita voinţa în ocârmuirea şi administraţia statului, potrivit cu numărul lor şi cu jertfele de sânge şi de avere, ce ele le au adus totdeauna şi le vor aduce pentru patria comună. Pacea, liniştea şi bunăstarea patriei nu se poate dobândi decât printr'o lege electorală dreaptă, care să deschidă porţile constituţiei pentru toate păturile societăţii şi pentru toate popoarele ţării şi astfel să dea acestor popoare una din cele mai puternice garanţii pentru existenţa şi desvoltarea lor, conform însuşirilor lor etnice şi tradiţiilor şi aspiraţiilor lor culturale.

II.) Adunarea poporală văzând, cât de des şi cât de greu sunt osândiţi mulţi dintre acei concetăţeni, cari în pressă îşi ridică glasul pentru drepturile popoarelor din Ungaria şi fiind convinsă, că delictele

de pressă nu pot fi judecate cu dreptate decât numai de acei cetăţeni, cari cetesc şi pentru cari s'au scris productele de pressă, cere şi pretinde o lege de pressă, care să închidă pentru totdeauna uşa la isbucnirile animozităţilor dintre popoarele conlocuitoare şi care să nu poată sugruma nici-odată libertatea gândirii şi a cuvântului şi mai ales să nu poată împedeca manifestarea voinţii, dorinţelor şi aspiraţiilor popoarelor, ce alcătuesc statul ungar.

III.) Adunarea poporală îşi ridică glasul său de protestare înaintea tuturor factorilor constituţionali ai ţării împotriva proiectului de lege despre raporturile de drept ale şcoalelor poporale primare, ce nu au caracter de stat şi despre lefile învăţătorilor dela şcoalele comunale şi confesionale, şi pretinde, ca acest proiect să fie luat dela ordinea zilei în parlamentul ţării. Nu îmbunătăţirea lefilor învăţătoreşti ne nelinişteşte, ci condiţiile, de cari este legată aceasta îmbunătăţire. Implinirea acestor condiţii, aşa precum este prevăzută în proiectul de lege, nu poate avea altă urmare, decât desfiinţarea naţionalităţilor nemaghiare şi a bisericelor lor. Nu se mai ţine seamă în acest proiect de legile fundamentale din 1868, pe cari se întemeiază şi de cari este legată restabilirea constituţiei ungare. Limbile naţionalităţilor sunt scoase chiar şi din acele şcoale agronomice de repetiţie, cari vor fi susţinute de naţionalităţi şi bisericile lor şi astfel se vatămă paragragraful 17 din art. de lege XLIV din 1868, care îndatoreşte statul, ca în ori şi ce fel de şcoale, chiar şi in cele de stat până sus la academii şi la universităţi să se îngrijească, ca naţionalităţile nemaghiare să se folosească numai de limba lor în predarea învăţământului public.

In celelalte şcoale primare confesionale se dă limbei maghiare un teren atât de larg, încât limbile naţionalităţilor abia mai au ceva loc. Cele mai importante obiecte de învăţământ, ca aritmetica, istoria, geografia, constituţia patriei, au să se predeie în legătură cu învăţarea limbii maghiare şi după manuale şi plan aprobate escluziv de ministrul de culte şi instrucţiune publică, ceea-ce face aproape cu neputinţă instruirea şi creşterea pruncilor în limba părinţilor.

Senatele şcolare, preoţii, învăţătorii şi autorităţile cele mai înalte bisericeşti sunt silite a se îngriji de învăţarea limbii maghiare în măsură aşa de mare, încât fiecare prunc, când iese din şcoala elementară, să ştie vorbi şi scrie ungureşte. Şi măcar că din punct de vedere pedagogic aceasta este o pretenziune nefirească, iar între imprejurările noastre etnografice pretenziunea aceasta nu se poate împlini, totuşi dacă nu se obţine acest resultat, proiectul de lege dictează pedepse aspre asupra senatelor şcolare, asupra preoţilor, învăţătorilor şi asupra autorităţilor bisericeşti şi merge aşa de departe, încât în multe cazuri sistează chiar şi dreptul bisericei de a-şi susţinea şcoală.

Astfel stând lucrul proiectul de lege ţinteşte la desfiinţarea naţionalităţilor cu ajutorul şcoalelor proprii, ce şi-leau înfiinţat cu mari jertfe, ceea-ce spune apriat şi ministrul de culte şi instrucţiune publică, când în motivarea proiectului de lege arată, că scopul aceluia este contopirea naţională (nemzeti összeforradás). Prin aceasta este însă ameninţată insaşi existenţa bisericilor româneşti, cari folosindu-se în cultul dumnezeiesc numai de limba românească, trebue să-şi peardă neapărat pe credincioşii lor, îndată ce aceştia nu vor mai primi în şcoalele primare o instrucţiune bună şi largă în limba lor naţională, care singură îi poate face să priceapă toată slujba dumnezeiască, singură îi poate lega pentru totdeauna de adevărurile cari se predică din toate cărţile liturgice şi corale, din toate cântările bisericeşti, din toată maiestatea şi frumseţa fără păreche a cultului dumnezeiesc din toate bisericele noastre.

Biserica totdeauna a socotit şcoala de cel mai puternic mijloc pentru conservarea sa proprie. Prin proiectul de lege, de care ne ocupăm, i-se ia însă din mână chiar acest mijloc de existinţă. Căci nu mai poate servi bisericii aceea şcoală, care după proiectul de lege nu mai foloseşte manuale aprobate de auctoritatea bisericească, ci escluziv de ministrul de culte şi instrucţiune publică; care nu mai are învăţător numit în mod independent de către susţinătorii ei, ci numai cu aprobarea ministrului; căreia nu-i mai prescrie biserica planul de învăţământ, ci ministrul; — care nu-şi mai poate înlătura învăţătoriul necredincios şi stricat fără aprobarea ministrului. Nu poate duce decât la destrămarea organismului bisericesc aceea şcoală, care după proiectul de lege dă învăţătoriului leafă mai mare decât preotului, şi astfel aruncă între aceşti doi factori culturali mărul de ceartă, de invidie şi împărechere; care se scoate aproape cu totul de sub înriurinţa bisericii şi se pune sub înriurinţa unor factori, cari pot fi purtaţi de spirit duşmănos faţă de biserică şi de instituţiunile ei.

In faţa acestor mari primejdii pentru existinţa poporului românesc şi a bisericii lui, noi toţi cei adunaţi aici, ca nişte supuşi credincioşi ai Majestăţei Sale Regelui nostru apostolic şi ca cetăţeni devotaţi ai ţării de sub stăpânirea Lui preaînaltă, ne ridicăm glasul nostru de protestare şi cerem dreptate, care trebue să ni-se dea în schimb pentru sângele şi averea, ce le jertfim pentru mărirea patriei şi a tronului.

IV. Tot-odată adunarea roagă pe Ilustrii noştri archierei ca la locurile competente să lucre din toate puterile, ca să se delăture atentatul îndreptat împotriva legii şi a limbii noastre.

V. Adunarea cu tot dreptul nutreşte credinţa şi nădejdea, că deputaţii noştri vor lupta cu toate armele legale în parlamentul ţării. ca proiectul de lege al ministrului Apponyi, privitor la învăţământul poporal, să se ieie dela ordinea zilei.

VI. In fine adunarea roagă pe deputaţii naţionalităţilor să organiseze o adunare de protestare a întregului neam românesc.

Comitetul naţional român din Bucovina întrunit în Cernăuţi în şedinţă în ziua de 5 Martie st. n. a. c. a luat între altele următoarele hotărâri: 1) Partidul naţional intră pe toată linia în lupta electorală şi va pune în toate districtele româneşti candidaţi de ai săi. 2) Candidaţii au să-şi anunţe candidatura până Luni în ziua do 25 Martie st. n. a. c. la biroul central al comitetului naţional din Cernăuţ. 3) Comitetul naţional se va întruni în şedinţă în ziua de 25 Martie st. n. a. c. la Cernăuţ şi va recomanda cu această ocazie tuturor cercurilor electorale româneşti pe cel mai apt dintre candidaţii anunţaţi. Candidaţi ai partidului naţional vor putea fi numai membrii devotaţi ai acestui partid.

Discuţiunea generală a budgetului statului român va veni la ordinea zilei în şedinţa de Joi a camerei.

Cronica din afară.

Influenţa Germaniei în marea Baltică. Corespondentul ziarului »Times« din Paris trimite următoarea telegramă acestui ziar: Am primit din isvor autorizat informaţiuni că Germania face de câtva timp mari sforţări pentru strângerea relaţiilor cu Danemarca în vederea° transformărei mărei Baltice, în »mare închisă« prin neutralizarea strâmtoarei Danemarcului. Inrâurirea germană se propagă de asemenea şi în Suedia şi în Norvegia şi în curând Germania îşi va stabili preponderanţa în Baltică.

Legile ce vor fi depuse în Dumă de guvernul rus. Ziarul »Towarişţş« anunţă că guvernul va aduce în discuţiunea Dumei, în sesiunea de primăvară următoarele proiecte de lege cu privire la libertatea gândirei, inviolabilitatea persoanei, libertatea religioasă, îmbunătăţirea soartei ţăranilor, în sensul ca fiecare ţăran să poată deveni posesorul unei sfori de moşie; îmbunătăţirea soartei lucrătorilor de prin fabrici, asigurarea lucrătorilor, autonomia provinciilor de vest, reforme în provinciile de nord şi sud, reforma şcoalelor superioare şi secundare, modificarea impozitelor, răspunderea funcţionarilor publici, reorganizarea poliţiei, luarea de măsuri pentru garantarea constituţiei.

Inarmările Bulgariei. Semioficiosul »Vecerna Post« vorbind despre noul credit votat de Sobranie pentru complectarea armamentului principatului, spune că măsura e dictată de interesele vitale ale naţiunei şi de planurile misterioase cari se urzesc de către ţările interesate în peninsula Balcenică. Pe lângă înarmare însă, se mai cere o condiţiune esenţială pentru siguranţa statului: o diplomaţiune iscusită, lucru care lasă mult de dorit. Bulgaria nu posedă un corp diplomatic iscusit, care să ştie să speculeze situaţiunile, şi acest lucru face ca ţara să nu fie în deajuns apreciată.

Asasinarea primului-ministru bulgar

Recentele evenimente politice din Bulgaria au provocat o mare fierbere în populaţia principatului. Pe de-o parte mişcarea violentă a opoziţiei, pe de altă măsurile riguroase luate de guvern, au dat naştere unei mişcări revoluţionare în sînul tinerimei şi a populaţiunei bulgare. Ca o urmare a acestei mişcări revoluţionare se poate considera atentatul, care s'a săvârşit eri, ziua mare, în contra ministrului-preşedinte Petcoff.

Iată ce spun telegramele:

Primul ministru Petcoff a făcut eri, Luni, după amiazi o plimbare în parcul oraşului, în aşa zisa grădină Boris cu mai mulţi colegi. *Deodată se ivi un necunoscut, care se afla ascuns şi trase 6 focuri de revolver asupra lor.*

Petcoff, care a fost lovit de 3 gloanţe a căzut mort. Ministrul de comerciu Ghenadieff este grav rănit şi ministrul justiţiei mai uşor.

In mod oficial se comunică, că atentatorul e un funcţionar concediat şi a făcut aceasta din răzbunare. Cu toate acestea e lucru sigur că e vorba de un atentat politic şi că ucigaşul a fost cumpărat. Populaţia era de mult agitată în contra guvernului. Petcoff a luat măsuri energice în contra socialiştilor şi în special în contra studenţilor socialişti. Indignarea generală în contra lui a fost mărită şi de măsurile severe luate în contra greviştilor de la căile ferate. Paralel cu mişcările socialiste s'a ridicat şi mişcarea naţionalistă pentruca guvernul nu lua nici o măsură faţă de faptele din Macedonia.

Din ce în ce se adevereşte, că atentatul contra lui Petcoff are o cauză politică. Petcoff şi-a creat foarte mulţi inamici printre socialişti mai ales cu prilejul grevei dela C. F.; iar cu închiderea universităţii din Sofia, numărul acestor inamici a crescut considerabil. Petcoff era ameninţat de mult că va avea sfârşitul lui Stambuloff.

Inamicii lui s'au constituit într'un bloc. Membrii acestui bloc erau naţionaliştii, Karâveloviştii şi stankoviştii. Petcoff a făcut foarte mult în interesul copiilor lui Stambuloff şi a fost totdeauna cel mai bun amic al acestuia.

ŞTIRILE ZILEI.

— 27 Februarie v.

In memoria lui Carducci. Duminecă a avut loc la Ateneul din Bucureşti conferinţa d-lui Barbu Delavrancea, care a vorbit despre viaţa şi operile marelui poet italian *Giuosue Carducci*, mort acum de curând. Un numeros public, în care s'au remarcat toţi fruntaşii coloniei italiene, personalul legaţiunei, împreună cu d-na şi d. Becaria d'Incisa, ministrul Italiei în Capitală, membrii societăţii de cultură italiană *Dante Alighieri* şi toţi acei cari iubesc Italia şi literatura ei, au luat parte la conferinţă.

Regretata Iulia Rotariu n. Dreghici a fost înmormântată Marţia trecută în Timişoara. Serviciul funebru a fost oficiat în biserica Sf. Ilie în faţa unui public foarte numeros de către protopopul Dr. Puticiu, asistat de preoţii Mateiu Selegianu, Plavoşin şi Balta, iar cântările funebrale au fost executate de către un cor mixt sub conducerea d-lui N Nicorescu. D-l protopop Dr. Putici a rostit un emoţionant discurs funebral, în care a scos la iveală calităţile distinse ale răposatei ca soţie-model şi ca Română adevărată, a cărei viaţă întreagă a fost plină de fapte umanitare şi jertfe pentru deaproapele şi pentru neamul, din care a făcut parte. Pentru activitatea desfăşurată pe timpul răsboiului româno-turc prin strângerea de ofrande în bani, scame şi bandage pentru ostaşii răniţi, defuncta a fost decorată de Regina României cu ordinul »Alinare şi Mângâere«. — Odihnească în pace şi în veci amintirea ei!

Petrecerea poporală de Duminecă, aranjată de »Acordul«, a avut un succes strălucit. Corurile, dirigiate de d-l N. *Oancea* jun. au produs mare însufleţire, iar d-şoarele Marioara *Rusu* şi Cleopatra *Voina* şi d-l N. *Danielopol* au presentat publicului numeros în piesele teatrale »Greva Ferarilor« şi »Un pahar cu apă« nişte prestaţiuni cu adevărat artistice. Membrii »Acordului« au oferit d-şoarelor diletante câte un buchet

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din farmecele Italiei.

IX.

Dela Roma la Neapole.

(Urmare.)

...Am ieşit pe câmpia Romei şi par-că am întrat într'o lume părăsită şi părăginită o lume din basme din care au mai rămas numai ruinile acestea, acoperite de iarba crescută în voia întâmplării...

...Iată ce aduce soartea. Cum a schimbat ea aceste câmpii. Ce grădini vor fi fost ei odată... şi ce sunt azi...

...Unde-i calea lui Appiu, *via Appia* de odinioară?... Stă şi acum tot pe locul acela, tae şi acum dreaptă ca o rază de soare câmpia. Dar e pustie... nu mai aude zângănitul armelor legionarilrr romani, nu mai simte paşii lor semeţi... Zidurile şi monumentele de la marginea ei, ce priveau odată atât de falnic câmpia, sunt făcute una nu cu nişte dâmburi de pietrii..

Unde-i Septimiu Severu, să vadă, că apaductul lui — deres şi îndreptat de un pontifice roman — aduce şi azi apă din depărtarea mare a munţilor *albani*, ca să o reverse în stropi strălucitori prin *fântâna lui Moise* din Roma?... Şi unde-i Claudiu să privească la ruinile măreţe ale apaductului lui, care se ţine lanţ de dreapta căii noastre?...

Frumos ni-s'arată ruinile acestora. Au chipul unor poduri lungi pe stâlpi puternici, legaţi cu bolţi, cari taie câmpia şi par'că se pierd în zarea îndepărtată.

Voiesc să ne arete cât de puternice sunt încă şi acuma în vârsta lor de 22 de veacuri.

Şi ne pun pe gânduri...

...Ce n'au ştiut face cei din vremile străvechi, numai şi numai ca să aducă apă din depărtările cele mai mari pentru scălzile şi pentru fântânile Romei. Şi nici nu-ţi vine să crezi că apaducte de acestea pe cari ar fi astăzi o minune să le săvârşim, au fost în timpurile aceiea vre-o zece...

...Dar toate puteau să le facă cei din lumea veche pentru-că aveau braţe, aveau mii de sclavi la 'ndemână cu cari puneau la cale toate minunăţiile acestea. Şi ce muncă trebuiau să ducă sclavii aceştia, cât trebuiau să sufere lucrând, şi câţi nu-şi vor fi aflat moartea lângă ele.

Dar toate au fost ca să fie — pe vremea aceea întregi — iar astăzi ruini.

Aşa ţi-se înfăţişază astăzi câmpia dimprejurul Romei. Nu vezi urmă de casă, nu vezi oameni lucrând, nu vezi grădini, ci numai ici colea câte un pom crescut în voia sorţii... căci oamenii, par-că de teama duhurilor rele nu îndrăsnesc să atingă pământul cu sapa.

O, ce răstrişte a timpurilor! O soarte volnică, care ai nimicit împărăţia romană, împărăţia lumii de odinioară. Ai nimicit'o, precum toate se nimicesc pe lumea asta, dar ceva ai păstrat... Spiritul. Numai spiritul nu l'ai putut nimici. El trăeşte, trăeşte şi astăzi, trăeşte şi e mai desăvârşit, e mai puternic.

— — — — — — — — — —

Mărirea împărăţiei romane a adunat bogăţii multe în Italia şi cu bogăţiile au crescut şi plăcerile a crescut şi desfrâul, şi crescând desfrâul s'a mărit şi slăbiciunea sufletească... Şi s'au răspândit învăţăturile lui Christos, cari au pornit lupta de apărare cu armele sufleteşti, cu armele moralei, ale iubirii de aproapelui. Şi armele acestea au fost mai puternice, ele au învins ele au izbutit...

Şi cu ele nu s'a mai putut ocârmui împărăţia nu s'a mai putut opri oardele barbare, puternice şi vânjoase şi doritoare şi ele de glorie, de mărire şi de avânt sufletesc. Şi ele au năvălit nesăţioase şi au cutropit din toate părţile jefuind şi prădând împărăţia romană şi mai ales Italia... Şi au tocmit state noi, în cari sufletul împărăţiei moarte a dăinuit mai departe. Toţi s'au increştinat şi toţi au scos învăţătură din scripturile romane... au au luat învăţătură din viaţa împărăţii.

— — — — — — — — — —

Şi şi viaţa noastră de astăzi, nu este alta, decât desăvârşirea mai mare a nizuinţei lor sufleteşti ale omenimii din veacurile trecute.

— — — — — — — — — —

...Raze de soare se răsfrâng de pe ruinile cări se şterg tot mai mult din ochii noştrii, în cari se deşteaptă icoana munţilor îndepărtaţi, ce par-că saltă ca valuri uşoare în zarea ştearsă. In preajma noastră vedem înalţându-se coline frumoase şi verzi, ce se preschimbă încet, încet în culmile dealurilor albane.

...Ce schimbare!.. Ce deosebire de pustia de lângă Roma!...

Inaintea noastră străluce în frumseţea şi splendoarea lor colinele *tusculane* cu verdeaţa lor plină de nădejdea primăverii. Sunt o grădină adevărată, care ascunde — ca toţi munţii din împrejurimea Romei — locaşuri mândre şi frumoase, a căror veste încă a pătruns în lume.

Ce vor fi fost acestea în vechime? Un raiu pământesc, cu vile şi cu grădini

de flori, iar d-lui Danielopol un baston prețios. Un raport amănunțit vom publica în numărul poporal.

Distincție. Cunoscutul ziarist român, d-l Marion, redactor la »Universul« a fost decorat de regele României cu »Coroana României« în gradul de cavaler.

Inmormântarea președintelui Camerei române, Gr. Triandafil s'a făcut Duminecă cu mari onoruri. La înmormântare a asistat și A. S. R. principele Ferdinand, însoțit de majorul Rimniceanu, adjutantul său. Serviciul mortuar a fost oficiat de către Archiereul Nifon cu mare asistență. Conform dorinței ultime a decedatului nu s'a ținut la înmormântare nici un discurs.

Cununie. *Rozalia Mage* și *Vicențiu Sima*, teolog, ne anunță cununia lor, care se va ținea la 17 Martie a. c. st. n. la 3 oare p. m. în biserica gr.-cat. din Feneșul-săsesc. — Feneșul-săsesc—Filea-inferioară.

Ministrul român al finanțelor a depus pe biuroul Camerei un proiect de lege pentru întrebuințarea excedentului de 36.129.402 lei 63 bani, rămas disponibil din excedentul exercițiului 1905—1906. Conform acest proiect de lege, asupra acestui excedent se deschide un credit de 1 milion lei și pentru construirea palatului Adunării deputaților, instalațiune și mobilier.

Foametea în Rusia. Din cauza foametei, ce bântue în Rusia, neguțătorii ruși fac mari cumpărături de cereale în România. S'au cumpărat până acum 1000 vagoane cu grâu și cererile se înmulțesc.

Din cauza înghețurilor neobicinuite din anul acesta, care a făcut imposibilă curățirea regulată a filtrelor dela Bicu-Arcuda, și ca atare apa provenită din aceste filtre a putut fi infectată, primăria orașului București printr'o ordonanță atrage atențiunea directorilor de stabilimente publice, să fiarbă apa în clocote și apoi lăsată să se răcească și bine conservată în vase acoperite, să fie servită publicului.

Banca Națională a României aduce la cunoștința d-lor acționari că, pe lângă cei 50 lei de fiecare acțiune, ce a împărțit deja ca prim dividend, le va mai plăti încă lei 98.50 de fiecare acțiune. Plata se va face în toate zilele de lucru dela orele 10 dimineața până la 3 d. a., atât în administrațiunea centrală a Băncei Bucureşti, cât şi la sucursalele şi agențele ei.

Din crimele bandelor grecești. Ancheta făcută cu privire la omorurile din districtul Catarina a dovedit că omorurile au fost comise de 7 greci comandați de sub-ofițerul grec Matapas. Au fost uciși 15 cărbunari bulgari, 3 au fost răniți, 6 au fugit, 6 țărani greci au fost arestați pentru-că au servit de călăuză bandei. Banda s'a îndreptat către lacul Ienidșe, spre a se asocia altor bande grecești ascunse în acea regiune. S'au dat mai multe lupte în districtele Ueskueb, Florina, Castoria și Sarichaban. La Bozetz, în districtul Kuinendche, o bandă grecească a dat foc casei unui bulgar, a ucis 2 bulgari și a rănit 3.

Direcțiunea generală a serviciului maritim român, a luat dispozițiunea ca, cu începere dela 1 Aprilie, linia maritimă Constanța-Constantinopole-Alexandria, să fie deservită de trei vapoare, iar cursa la Alexandria să se facă în fiecare săptămână.

Pentru opera și opereta din București se caută tineri și tinere soliste și coriști. Angajament anual. Pentru informațiuni: Clopotarii-noui 88, București.

O nouă crimă politică în România.

Duminecă la oarele 12 și jum., morarul Haralambie Constandatos din Giurgiu, a fost omorît cu două focuri de revolver de către macedoneanul Mihalache Nicolae Zugrafu, pe strada Unirei, pe când eșea dela fabrică. Criminalul s'a predat apoi poliției, care l'a arestat.

Despre persoana ucisului se comunică următoarele amănunte:

Victima acestei crime, grecul Haralambie Costandatos, era cel mai înfocat dușman al Românilor din Macedonia. Dânsul era membru în cele mai multe societăți grecești, a căror scop era suprimarea națiunei aromâne, — și dacă nu a fost expulzat din România, cauza a fost că dânsul a luat precauțiuni din vreme și a distrus toate actele compromițătoare, astfel că la perchiziția ce s'a făcut la domiciliul lui cu ocazia expulzării nu s'a găsit nici o dovadă scrisă despre amestecul lui în acele societăți. Dacă însă pentru autoritate dânsul nu era dovedit că a complotat contra intereselor românești din Macedonia, Aromânii din țară îi cunoșteau perfect de bine atitudinea și cei din urmă aromân îl știa și-l ura de moarte.

Furia Aromânilor a crescut însă când acest grec a căutat să atenteze la viața tinărului luptător macedonean Tașcu Pucerea, în gara Filaret. Mai mulți macedoneni se duseseră să vadă cum petrec cei 10 Români macedoneni, cari făceau parte din compania permanentă a sergenților orașului București, și când se întorceau au trecut prin gara Filaret. Haralambie Costandatos, care tocmai se pregătea să plece cu trenul spre Giurgiu, văzând în mijlocul acelor macedoneni pe Tașcu Pucerea, a sărit jos din vagon și apropiindu-se de acesta îl întrebă: — Tu ești Tașcu Pucerea? — Da. Și ce vreai?, îl întrebă tinărul macedonean.

In momentul acela Costandatos scoase din buzunar un revolver și voi să tragă. Un alt macedonean anume Popescu, observând însă la vreme revolverul în mâna grecului, ridică bastonul și înainte ca acesta să săvârșească atentatul l'a lovit peste mână atât de tare încât Costandatos a scăpat arma din mână. Publicul, care se afla pe peronul gărei, a voit să linșeze pe grec; dânsul a scăpat însă numai grație intervenției poliției.

Despre împrejurările, în cari s'a comis atentatul, se comunică următoarele:

Acum patru zile la Drama (în Macedonia) un aromân a fost atacat și rănit de către un grec, iar la Seres un alt aromân anume Zugrafu a fost asasinat și apoi corpul lui ars. Cum acesta din urmă avea multe rude în țară, aromânii au început să facă cercetări și au descoperit că aromânul a fost împușcat de către un nepot al lui Costandatos. Unul din rudele lui Zugrafu, anume Mihalache Nicola Zugrafu, a jurat să răzbune pe cel căzut sub lovitura mișelească ale grecilor și ținta lui a fost Haralambie Costandatos.

Dânsul s'a dus la Giurgiu și Duminecă la oarele 12 și jum. a așteptat pe Haralambie Costandatos în str. Unirei chiar în fața fabricei lui. Când Costandatos a eșit din fabrică, Mihalache Nicola Zugrafu, i-a eșit înainte și după ce l'a apostrofat cu cuvintele: — *»Ești un câine și trebue să mori!«* — a tras două focuri în el. Primul glonte a izbit în partea stângă a pieptului și glontele i-a perforat plămânul eșind prin spate, iar al doilea glonte a rămas în corp. Costandatos a căzut imediat jos scăldat într'un lac de sânge.

Macedoneanul ținând strâns revolverul în mână a fugit strigând: — Lăsați-mă că mă predau. Sunt macedonean și am omorît un câine. Dânsul a fost alungat de oamenii dela fabrică, cari au pus mâna pe dânsul începând să-l lovească. Fiind dus la poliție dânsul a făcut mărturisiri complecte.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 12 Martie. In ședința de eri a camerei ungare a vorbit la proiectul despre învățătorii de stat deputatul naționalist *Alexandru Vaida*. A vorbit timp îndelungat așa că foile unguresti vorbesc de obstrucție.

Al. Vaida a început discursul său îndată după 10 ore și a vorbit încontinuu până la ameazi când a cerut suspendarea ședinței. După pauză și-a continuat vorbirea.

Vaida spuse că deputații naționaliști sunt singura opoziție în cameră, deci lor le incumbă problema de a desbate temeinic proiectele lui Apponyi. Vrea să vorbească cu privire la moțiunea propusă de Mihaly.

Președintele îl întrerupe și-l admoniază să nu vorbească despre învățătorii confesionali, fiind la ordinea zilei regularea salariilor învățătorilor de stat.

Vaida continuă citând pasage dintr'o carte a profesorului Alvinczy, care a scris despre soartea deplorabilă a învățătorilor.

Amintește earăși despre învățătorii confesionali. (*Președ.* îl întrerupe din nou și-i amenință că-i va detrage cuvântul. *Brediceanu* strigă: Libertatea cuvântului! *Președ.* protestează că i-se impută vioarea libertății cuvântului, dânsul vrea numai să se observe strict regulamentul.)

Vaida întreabă dacă poate vorbi despre educațiunea femeii (ilaritate).

Președ. Poți vorbi despre educațiunea femeii în școalele elementare dar nu pot permite să vorbești despre școalele superioare de fete (ilaritate zgomotoasă).

Vaida vorbește apoi despre instrucțiunea poporală la Japonezi, apoi cetește memorandul episcopatului bisericei grecoorientale către ministru de culte. La 12 oare cere suspendarea ședinței pe care președintele o încuviințează. După pauză își continuă vorbirea. Cetește memorandul reuniunei învățătorilor din țara ungurească.

Mai mulți se plâng că nu'l aud. *Președ.* cere să vorbească mai tare.

Câteva minute înainte de oarele 2 *Vaida* zice, că vrea să-și termine vorbirea.

Rakowszky, care după pauză a luat presidiul, îi face atent, că ora reglementară de încheiere a ședinței e oara 2 și să se grăbească. *Vaida* continuă însă a vorbi și după 2 oare și fiind din nou admoniat cere prelungirea ședinței.

Rakowszky vice-președinte zice, că un sfert de oră se poate prelungi peste termin ședința și-l amenință că dacă nu va înceta îi va detrage cuvântul.

Vaida zice că aceasta este volnicie prezidențială și protestează.

Rakowszky îi detrage cuvântul (mare sgomot.)

Vlad cere cuvânt la regulament.

Vice-președ. îl întreabă la ce paragraf voiește să vorbească.

Vlad răspunde că nu e dator să arate §-ul. Atunci *Rakowszky* îi detrage și lui cuvântul.

Se produce o mare mișcare între deputați. Mulți condamnă procederea lui Rakowsky. Asta nu e corect și reglementar ziceau mulți. *Farkashazi* i-a făcut observări lui *Rakovsky* care i-a răspuns răstit. Din causa aceasta Farkasházi l'a provocat pe Rakovsky la duel.

Budapesta, 12 Martie. Clubul naționalist a decis a aduce în discuție procederea lui Rakovsky înainte de ordinea zilei în ședința de azi. Dacă președintele va mai viola încă odată regulamentul, vor face obstrucție technică.

Viena, 12 Martie. Creștinii sociali au publicat un manifest electoral, care vorbește în termini foarte energici în contra poftei de dominațiune a Maghiarilor și zice: că a sosit timpul ca să fie înfrântă îngâmfarea acestora. Mai bine Austria să se despartă economicește de Ungaria, decât să suporte sclavia desonorătoare.

Viena, 12 Martie. Se așteaptă ca contele Andrassy, care a sosit de eri aici să fie primit azi în audiență la palat. Ministrul de interne vrea să ceară monarchului aprobarea prealabilă a proiectelor sale de lege relative la garanțiile constituționale.

București, 12 Martie. Președinte al camerei, în locul decedatului Gr. Triandafil, a fost ales vicepreședintele de până acum, d-l C. *Cantacuzino-Pașcanu*, iar în locul devenit vacant de vicepreședinte d-l Pavel Brătășanu.

Iași, 12 Martie. O telegramă sosită din Târgu Frumos aduce știrea că au fost arestați doi tineri, unul venit din Basarabia și altul român, cari ațâțau pe țărani și le promiteau că vor căpăta pământurl, dacă vor alunga arândașii.

Oltenița, 12 Martie. Dunărea revărsându-se peste maluri, a cotropit eri cu mare furie cătune, sate și tot ce întâmpină în cale. Valurile furioase ale apei s'au revărsat peste digul ce înconjoară orașul, distrugând complect moșiile Ulmeni și Spanțov. Orașul e în mare pericol. Digul din comuna Chirnogi, construit de către arendașii Schram și Dittmer, a fost distrus de valuri pe o întindere de 50 metri. Cătunul Flămânda complect inundat. Numeroase vite au perit.

Constantinopol 12 Martie. Ziarele turcești anunță, după un isvor oficial, că Sultanul a acordat reginei României marele cordon al ordinului Nichan-i-Chefakat și medalia specială pentru arte în briliante, pentru deosebite merite literare.

Sofia, 12 Martie. Prințul Ferdinand, care a sosit erî la Paris, primind știrea, că primul ministru Petcoff a fost ucis, și-a reluat imediat drumul pentru a se întoarce în Sofia.

Sofia, 12 Martie. In urma atentatului contra primului ministru Petcoff consiliul de miniștri întrunindu-se a însărcinat cu presidenția conziliului și interimatul lucrărilor publice pe ministrul afacerilor străine Stanciofl și interimatul internelor ministrului G. Ghenadiew a cărui rană este ușoară. În momentul atentatului, oficerul de cavalerie Constantinoff aflându-se din întâmplare pe locul atentatului, a tras sabia și lovind pe asasin la braț l'a făcut să-i se ape revolverul.

Budapesta, 12 Martie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Până la 12 oare a avut loc o desbatere înfocată asupra procederei lui Rakowszky. Dr. Vlad a protestat pasionat. Un sgomot teribil s'a produs. Dintre naționaliști au vorbit mulți. Camera n'a luat nici o deciziune.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

minunate de o plantație în toată gingășia culorilor și a frumseții, cu isvoare cu fântâni, cu prăpăstii, cu râulețe și cu cascade — ca la Tivoli, — ce se prăbușesc și azi de pe înălțimile stâncoase, ridicând nori de spume în mijlocul colorilor fermecătoare a florilor, a tufelor și al ierburilor, ce beau lacome din abureala lăsată asupra lor...

Verdeață frumoasă.... de amândouă părțile căii noastre, pe care smeul cu aripi de fier și cu inimă de foc sboară mai sfiicios, simțind poate, că duce cu sine niște fii ai trecutului glorios, veniți din inimă curată și cu cugete bune, ca să aducă prinosul evlaviei lor acestor pământuri sfinte, în cari a crescut arborele, care a plămădit în o țară îndepărtată.... felul lor de graiu, felul lor de simțăminte și cugete, inima lor românească....

....Smeul sboară și se apropie, tăind văi, trecând râuri, despicând orașe, de un locaș falnic, în mândria lui de azi, un locaș de frumsețe a firii, la marginea mării Tirenului, în preajma muntelui de foc și în coastele Campaniei — Mândra Neapole....

...Și gândul ne sboară la acel odor de frumsețe.... Ne închipuim în el,... dar o teamă ne cuprinde.... căci ne aducem aminte de cele ce s'au petrecut în zilele din urmă pe plaiurile de acolo, de gluma groaznică a Vezuviului,*) care a izbucnit în mai multe rânduri și și-a revărsat focul peste locurile dela poalele lui, peste casele și grădinile și peste viile frumoase. Ne umplem de tristeţe şi de milă pentru bieţii nenorociţi, rămaşi cu miile pe drumuri, sau pieriţi în focul lui cutropitor....

Ne închipuim la gura muntelui și de acolo pornim de vale peste locurile arse și acoperite de lavă și trecem peste ele până în depărtări de poște, nevăzând altceva, decât numai cenușe....

....Și nu trece multă vreme și iată, că câmpul începe să se albească înaintea ochilor noștri, vedem holdele și pomii, acoperiți de un praf marunt și sur Vedem portocalii și lămâii albi. Și spre mirarea multora dintre noi — cari nu voiesc să creadă, că aceea e cenușe aruncată de Vezuv, — albeața crește mereu, cu cât ne apropiem mai mult. Vedem ridicându-se nori de pe drumuri și câmpii și vântul bătând în ferestrile noastre, prin care în curând nu mai putem privi, căci praful începe să intre printre crepături în cupeu, umplându-l tot mai tare. Ne intră în nas, ne intră în ochi.... Potrivim bine ferestrile, le acoperim cu perdelele.... Dar înzadar.... Praful se face tot mai des.... Incepem să ne îngrijorăm...., închidem gurile.... Scoatem batistele și le ținem la nas.... Toate de geaba.... Praful crește, cu cât ne apropiem mai mult.... Ne îngrozim.... Stăm neclintiți la locurile noastre și găfăim în batiste.... Doamnele scot parfum.... Miroasă.... Stropesc batistele, ca să se ușureze cu mireasma.... Dar praful înecăcios mai că ne tîmpește mirosul.... Ne turburăm de năcaz.... Incepem să înjurăm.... să afurisim clipele care ne-a făcut să plecăm.... Desnădăjduiți hotărîm, ca cu trenul cel mai de aproape să ne întoarcem...

....Suflăm anevoie în basmale.... Ne pierdem toată nădejdea în plăcerile călătoriei.... Ca ne apucă chiar o frică de Neapole. Totuși așteptăm nerăbdători, să sosim odată.... Dar calea noastră par'că nu mai are sfârșit, căci clipitele ni se par ceasuri, în năcazul nostru.... Așteptarea ne omoară... Ne vine să credem că ne apropiem de poarta iadului, dară nu de Neapole...

Incă n'am mai pomenit așa ceva de când suntem. Nu putem înțelege. Așa praf n'am mai văzut, ca să se ridice așa de ușor în aer. — Acum văd bine toți, că aceasta trebue să fie cenușe.

....Trenul șueră odată, ca'n bucium.... Am ajuns la Neapole....

*) Erupțiunea din primăvara anului 1906.
— Nota Red.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii **„CÂMPIANA“**, societate acționară în **Mociu (Mócs)** conform §-lui 19 s. c. l. din statute se invită la

I-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în **Mociu — Mócs — la 30 Martie n 1907 la 10 oare a. m.** în localul institutului.

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de reviziune pe anul 1906.
2. Aprobarea bilanțului și darea absolutorului pro 1907.
3 Decidere asupra întrebuințărei profitului curat.
4. Stabilirea plății membrilor direcțiunei și comitetului de supraveghiere, a marcelor de prezență și a speselor de călătorie pe 5 ani — (§§-i 40 si 45).
5 Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
6. Decisiune asupra propunerii direcțiunei, referitor la urcarea capitalului social.
7. Eventuale propuneri statutare.

Domnii acționari, cari voesc a participa în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a și depune acțiunile până la *30 Martie a. c. la 10 oare a. m.* la cassa institutului, eventual la institutele: „Economul“ în Cluj; „Coroana“ Bistrița; „Cassa de păstrare“ Seliște; „Mureșana“ în Reghin până în 25 Martie n. a. c. (§. 21 din Statute).

Mociu, în Martie 1907.

2769,1—1. Direcțiunea.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colóna in 5 figuri. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefața“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Vițe nobilitate.

Soiurile cele mai nobile de struguri de masă,

asortiment bogat, soiuri curate cu garanție liferează firma

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate

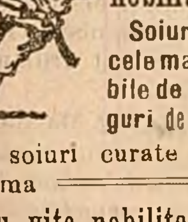
de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș [Ardeal].

Cereți catalogul ilustrat!

Care conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Se pot convinge proprietarii de vii, înainte de a face comande; cerând referințe dela persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus.

2547,32—48.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE. **PROMONTOR.**

Se capătă pretutindenea.

Representanța generală Ruda & Blechmann Budapest.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Martie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	113 15
Renta de coróne ung. 4%	95.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	83 95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	94 85
Bonuri rurale croate-slavone	95 25
Impr. ung. cu premii	200.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	150 75
Renta de hârtie austr. 4²/₁₀	99.—
Renta de argint austr. 4²/₁₀	98 85
Renta de aur austr. 4%	117 20
Renta de coróne austr. 4%	99 05
Bonuri rurale ungare 3½%	88 95
Losuri din 1860	152 85
Acții de-ale Băncei ung. de credit	1767 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	809 —
Acții de-ale Băncei austro-ung.	684 50
Napoleondori	19 08
Mărci imperiale germane	117.62½
London vista	241 40
Paris vista	95 40
Note italiene	95·40

Cursul pieței Brașov

Din 12 Martie n. 1907.

	Cmp.	Vênd.
Bancnote rom.	18.92	18 96
Argint român	18.80	18.84
Napoleondori.	18.94	19 —
Galbeni	11.20	11.45
Mărci germane	117.20	117 3
Lire turcesci	21.50	21.6
Scris. fonc. Albine 5%	100.—	101
Ruble Rusesci	2.53	2.5

La esposițiile hygieniece din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1896 a fost premiat

Spirtul Reuma a lui Vidder

cu diploma de onoare și cu medalie de aur.

Probat de capacități medicale și întrebuințat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA

și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părțile corpului și anume: **contra reumatismului durere de nervi, șoldină, ișchiaș, asthmă ș. a.**

În multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetează durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucție 1 coroană, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta: la farmacia d-lui **Josif Török** Király-utcza nr. 12 și Andrassy körut nr. 26, și la d-l Dr. **A. Egger,** Váczi körut 17.

asemenea în toate farmaciile din provință, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátoralya-Ujhely.

Comande din provincie se efectuéză prompt.

Depou în Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemeo, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 12—20,2719.

(24—32.)

Tusă!

Cine nu se îngrijesce de tusă păcătuesce contra sa.

Caramelle de piept

ale lui Kaiser

cu 3 bradi

probate de medici și recomandate contra tusei, răcelei, guturaiului. *4512* recunoscințe dovedesc efectul minunat al acestei medicini. — Un pachet costă 20 și 40 fileri și se află la farmaciile: în Brașov *V. Roth, E. Kugler, Frid. Jekelius, Franz Kellemen, Julius Hornung, H. G. Obert, W. Klein, Fried. Stenner, Eug. Neustädter.*

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vêndĕtorii de cărți prin orașe și têrguri

este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciuni de diminéța și de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositóre 56 la numĕr pe 255 pagini, format octav mic.

Acésta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune *„Lauda lui Dumnedeu“* s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă și se póte căpĕta în diferite legături dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fórte moderat.

Prețul lor este:

	Cor. b.
Legătură trainică négră și aurită cu séu fără chip sfânt	—.90
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60
„ „ „ cu încheietóre	1.80
„ „ „ cu cadriu argintat și închidĕtóre	2.10
Imit. de fildes cu catifea și închietóre	2.65
„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10

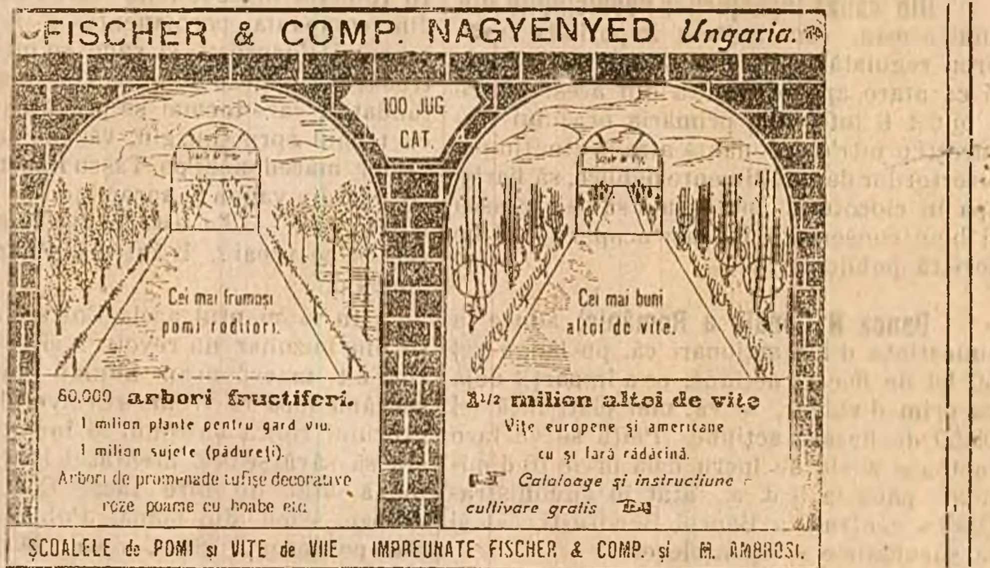
Vindĕtorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra *„Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindĕnd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză négră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

***Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au sĕ se adreseze și* vêndĕtorii.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețǎ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul,** îndĕrĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.